ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

«ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ – ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΙΙ»

1. Μία επιχείρηση που έχει επιλέξιμη εμπορική και μεταποιητική δραστηριότητα και θέλει να υποβάλλει πρόταση στο πρόγραμμα σε ποια κατηγορία επιλέξιμων επιχειρήσεων ανήκει; Στην Α ή στη Β; Παίζει ρόλο από ποια δραστηριότητα προέρχονται τα μεγαλύτερα έσοδα, ή ποια δραστηριότητα αφορά η επένδυση;

   Απάντηση: Αυτό που θα καθορίσει την κατηγορία στην οποία ανήκει η παραπάνω επιχείρηση είναι η δραστηριότητα που επιλέγεται από την επιχείρηση για να ενισχυθεί σύμφωνα με το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο (η φύση και το είδος του επενδυτικού σχεδίου). Θα ελέγχεται όμως εάν το επενδυτικό σχέδιο (και η σχετική χρηματοδότηση) αντιστοιχεί και εξυπηρετεί την ανάπτυξη της δραστηριότητας που ανά περίπτωση επιλέγεται (εμπορική ή μεταποιητική). Σε περίπτωση μάλιστα που μία από τις δύο δραστηριότερες δεν είναι επιλέξιμη, θα ελέγχεται εάν υπάρχει και σύνδεση / συνάφεια δραστηριοτήτων.

2. Ποια ακριβώς είναι η έννοια της «νέας αγοράς»; Ο προσδιορισμός είναι γεωγραφικός (έννοια κράτους ή περιοχής), κλαδικός ή κάτι άλλο;

   Απάντηση: Βασικός στόχος του προγράμματος είναι ο προσανατολισμός επιχειρήσεων σε νέες αγορές που έχουν διαφοροποιημένα και διακριτά χαρακτηριστικά σε σχέση με τις υφιστάμενες που ήδη δραστηριοποιούνται. Σύμφωνα με τα ανωτέρω αποδεκτό θεωρείται τόσο το γεωγραφικό κριτήριο όσο και το κλαδικό για τον προσδιορισμό της «νέας αγοράς». Για παράδειγμα, έστω ότι επιχείρηση (Α) εξάγει ήδη κουφώματα αλουμινίου στην χώρα (Χ). Για ικανοποιήσει την απαίτηση του προγράμματος θα πρέπει να επιδιώξει είτε την εξαγωγή κουφωμάτων σε χώρα (Ψ), είτε άλλου προϊόντος (το οποίο μπορεί να είναι συμπληρωματικό με το πρώτο αλλά να μπορεί να διατεθεί ως ανεξάρτητο προϊόν (π.χ. πόρτες) στην χώρα (Χ)).

3. Πως θα ελέγχεται ότι τα επενδυτικά σχέδια αφορούν σε νέα προϊόντα /υπηρεσίες ή εν γένει προϊόντα / υπηρεσίες σε νέες αγορές; Πως θα αντιμετωπιστούν περιπτώσεις επιχειρήσεων που δεν ικανοποιούν την παραπάνω απαίτηση του οδηγού εφαρμογής του προγράμματος;

   Απάντηση: Καταρχήν θα απαιτηθεί Υπεύθυνη Δήλωση Ν.1599/86 του εκπροσώπου του φορέα της επένδυσης ότι καλύπτεται η παραπάνω απαίτηση. Σε περίπτωση που σε οποιοδήποτε στάδιο της επένδυσης εντοπιστούν ευρήματα για το αντίθετο, οι σχετικές δαπάνες θα θεωρούνται μη επιλέξιμες και δεν θα επιδοτούνται. Τονίζεται ότι εάν οι δαπάνες αυτές αφορούν μεγάλο μέρος ή το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου, τότε όχι μόνο οι σχετικές δαπάνες θα θεωρούνται ως μη επιλέξιμες και δεν θα επιδοτούνται αλλά επίσης περαιτέρω, ότι τυχόν καταβληθείσα δημόσια χρηματοδότηση θα αναζητηθεί από τους λαβόντες ως παρανόμως ή αχρεωστήτως καταβληθείσα, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 11 και επόμενα της ΥΠΑΣΥΔ.

4. Οι υφιστάμενες επιχειρήσεις της Α κατηγορίας που απέκτησαν ή ενεργοποίησαν επιλέξιμο ΚΑΔ λίγο πριν την ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης πως αντιμετωπίζονται στην διαδικασία της αξιολόγησης σαν επιχειρήσεις με μία διαχειριστική χρήση ή σαν επιχειρήσεις με 2 ή και περισσότερες διαχειριστικές χρήσεις;

   Απάντηση: Εξετάζεται αν υφίστανται γενικά ως επιχειρήσεις. Εφόσον είναι υφιστάμενες επιχειρήσεις και έχουν κλεισμένες τουλάχιστον 2 χρήσεις, θα αντιμετωπίζονται κατά την αξιολογική διαδικασία σαν επιχειρήσεις με τουλάχιστον δύο διαχειριστικές χρήσεις.

5. Είναι επιλέξιμη η συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις στις οποίες αναγνωρισμένος επαγγελματικός φορέας (π.χ. επιμελητήριο) ενοικιάζει εκθεσιακό χώρο για τα μέλη του επιτυγχάνοντας ευνοϊκότερους όρους και στην συνέχεια τιμολογεί αυτός στα μέλη.

Απάντηση: ΟΧΙ!

6. Στην σελίδα 77 του Παραρτήματος ΙΧ του Οδηγού εφαρμογής αναφέρεται «Δαπάνες Επιχειρηματικών αποστολών υπό την προϋπόθεση βεβαίωσης καλής εκτέλεσης της αποστολής από θεσμικό / θεσμοθετημένο φορέα». Τι χαρακτηριστικά πρέπει να έχει ένας θεσμικός/ θεσμοθετημένος φορέας;

   Απάντηση: Πρόκειται για αναγνωρισμένους ή / και διαπιστευμένους οργανισμούς-φορείς, δημόσιες υπηρεσίες, ενώσεις προσώπων, κλπ, που προωθούν την εύρυθμη λειτουργία της Πολιτείας ενισχύοντας την επιχειρηματικότητα, ενώ παράλληλα αναπτύσσουν συνεργασίες που προωθούν την κοινωνική συνοχή και το κοινωνικό όφελος. Στην κατηγορία αυτή ενδεικτικά και όχι περιοριστικά εντάσσονται τα Επιμελητήρια, ο ΟΠΕ, το Υπουργείο Εξωτερικών και οι αρμόδιες υπηρεσίες του (π.χ. Γραφεία Εμπορικών Συμβούλων), οι Επιχειρηματικοί Σύνδεσμοι (υπό προϋποθέσεις), κλπ.

7. Στην σελίδα 77 του Παραρτήματος ΙΧ του Οδηγού εφαρμογής «Μετακινήσεις που σχετίζονται άμεσα με εκθέσεις εξωστρεφούς προσανατολισμού». Οι μετακινήσεις στελεχών είναι επιλέξιμες μόνο εφόσον η επιχείρηση συμμετέχει στην έκθεση;

   Απάντηση: ΝΑΙ.

8. Οι δαπάνες τηλεματικής (π.χ. εντοπισμού και διαχείρισης δρομολογίων φορτηγών αυτοκινήτων) είναι επιλέξιμες για το πρόγραμμα;

   Απάντηση: Επιλέξιμη είναι μόνο η προμήθεια λογισμικού τηλεματικής και εξειδικευμένος μηχανολογικός εξοπλισμός αναπόσπαστα συνδεδεμένος με το σχετικό λογισμικό. Δεν είναι επιλέξιμες λειτουργικές δαπάνες υποστήριξης των εφαρμογών.

9. Η προσθήκη ξένων γλωσσών σε ήδη υπάρχον site είναι επιλέξιμη δαπάνη;

   Απάντηση: Σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΧ του οδηγού εφαρμογής (σελ.81) οι δαπάνες για την ανανέωση ιστοσελίδας δεν είναι επιλέξιμες, συνεπώς η προσθήκη ξένων γλωσσών σε ήδη υπάρχον δεν επιδοτείται στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος, εκτός από τις νέες, πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις που μπορούν να τις εντάξουν στην κατηγορία δαπανών (8), υπό τους όρους και προϋποθέσεις του οδηγού εφαρμογής

10. Τα ξενόγλωσσα έντυπα μπορούν να σχεδιάζονται σε διεθνείς γλώσσες (π.χ. αγγλικά), έστω και αν το επενδυτικό σχέδιο δεν περιλαμβάνει προώθηση στις αντίστοιχες χώρες;

    Απάντηση: Ναι. Είναι επιλέξιμος ο σχεδιασμός εντύπων σε διεθνείς γλώσσες.

11. Στο πρόγραμμα μπορούν να συμμετάσχουν επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα ως υποκαταστήματα πολυεθνικών, εφόσον βέβαια πληρούνται οι προϋποθέσεις του προγράμματος;

    Απάντηση: Υπό τις προϋποθέσεις ότι κάθε εταιρεία που λειτουργεί στην Ελλάδα τηρεί τους Ελληνικούς Νόμους ανεξάρτητα του ποιος είναι μέτοχος, την αρχή της ισότητας, και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του προγράμματος δεν θα πρέπει να υπάρχει επί της αρχής αποκλεισμός των επιχειρήσεων αυτών. Όμως θα πρέπει να συνεκτιμάται (και να τεκμηριώνεται σχετικά από την υποβολή του φακέλου και τα παραστατικά / δικαιολογητικά που αυτός περιέχει) το είδος της νομικής προσωπικότητας των επιχειρήσεων αυτών και το πού αυτές εντάσσονται. Περαιτέρω, αν είναι υποκαταστήματα αλλοδαπών ΑΕ, πρέπει να τηρηθεί συγκεκριμένη διαδικασία ίδρυσής τους κατά τον νόμο περί ΑΕ, ενώ είναι δυνατό να τεθούν ζητήματα κύριας και καταστατικής έδρας, όπως στην περίπτωση των off shore εταιρειών το οποίο δεν προβλέπεται από τις διατάξεις του προγράμματος αλλά και τους όρους συμβατότητας του προγράμματος με τους σκοπούς του ΕΤΠΑ.

12. Επιχείρηση που δήλωσε συμμετοχή και έδωσε προκαταβολή συμμετοχής σε διεθνή έκθεση πριν την προκήρυξη του προγράμματος, μπορεί να περιλάβει στο σχέδιό της υποστηρικτικές

δαπάνες που σχετίζονται με την καλύτερη προβολή της στην συγκεκριμένη έκθεση (π.χ. έκδοση διαφημιστικού υλικού);

Απάντηση: Ναι, υπό την αυστηρή προϋπόθεση ότι οι παραπάνω υποστηρικτικές δαπάνες αφορούν νέες (πρόσθετες) ενέργειες οι οποίες είναι ανεξάρτητες και διακριτές από τις προ της προκήρυξης ενέργειες, δεν σχετίζονται ούτε αποτελούν τμήμα ή συνέχεια της προκαταβολής (ή εν γένει της προ της προκήρυξης ενέργειας) και πραγματοποιούνται μετά την προκήρυξη του προγράμματος.

13. Εξοπλισμός μεταφοράς και αποθήκευσης που αφορά το τελευταίο στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας (clark, αναβατόρια, μεταφορικές ταινίες, κλπ) είναι επιλέξιμος για το πρόγραμμα;

    Απάντηση: ΝΑΙ. Αφορά εξοπλισμό μεταφοράς εμπορευμάτων και προϊόντων εντός της επιχείρησης.

14. Πως θα αντιμετωπιστούν περιπτώσεις επιχειρήσεων που ενώ δεν διαθέτουν επιλέξιμο μεταποιητικό ΚΑΔ (λάθος του λογιστή), προκύπτει από επίσημα έγγραφα (άδεια λειτουργίας, έσοδα από μεταποίηση, ΜΣΚΚ, κλπ) ότι ουσιαστικά ασκούν επιλέξιμη μεταποιητική δραστηριότητα.

    Απάντηση: Σύμφωνα με τον οδηγό εφαρμογής (παρ.6.1. σελ.9, υποσημείωση 2) ο επιλέξιμος κωδικός δραστηριότητας μπορεί να προκύπτει από την άδεια λειτουργίας της μονάδας ή την βεβαίωση έναρξης επιτηδεύματος, από φορολογικά έντυπα Ε3 ή από άλλο στοιχείο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας. Συνεπώς μπορούν οι παραπάνω επιχειρήσεις να θεωρηθούν μεταποιητικές, αρκεί βέβαια να προβούν σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες **διόρθωσης του λάθους πριν** την υποβολή της πρότασης.

15. Για τις επιχειρήσεις της κατηγορίας Β (εμπορικές) είναι επιλέξιμος εξοπλισμός που αφορά την συσκευασία ή ετικετοποίηση του τελικού προϊόντος, προκειμένου να προσδώσουν προστιθέμενη αξία στο προϊόν που εμπορεύονται.

    Απάντηση: Ναι υπό την προϋπόθεση η συσκευασία-ετικετοποίηση αφορά σε επιλέξιμες δραστηριότητες / προϊόντα και διαθέτουν πριν την ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης τον επιλέξιμο κωδικό (ΚΑΔ) της συσκευασίας.

16. Έστω επιχείρηση με μεικτή δραστηριότητα (εμπορική και μεταποιητική), η οποία μέσω του προγράμματος θέλει να επιχειρήσει για πρώτη φορά σχέδιο εξωστρεφούς προσανατολισμού για την μεταποιητική της δραστηριότητα. Η επιχείρηση παρουσιάζει ήδη έντονη εξαγωγική δράση για την εμπορική της δραστηριότητα. Θα λάβει βαθμολογία στα κριτήρια της ομάδας Β που σχετίζονται με τον υφιστάμενο εξωστρεφή προσανατολισμό της επιχείρησης;

    Απάντηση: Τα κριτήρια της ομάδας Β αξιολογούν την επιχείρηση ως ενιαίο σύνολο σχετικά με τον υφιστάμενο εξωστρεφή προσανατολισμό. Συνεπώς η παραπάνω επιχείρηση θα βαθμολογηθεί κανονικά στα σχετικά κριτήρια.

17. Η αμοιβή συμβούλου για την σύνταξη και υποβολή του επενδυτικού σχεδίου είναι επιλέξιμη δαπάνη;

    Απάντηση: Σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΧ του οδηγού εφαρμογής (σελ.78) επιλέξιμη θεωρείται μόνο η υποστήριξη και παρακολούθηση του επιχειρηματικού σχεδίου και όχι η εκπόνηση και η υποβολή του.

18. Είναι επιλέξιμη η συμμετοχή σε διεθνή έκθεση εντός της Ελλάδας; Αν ναι ποιες εκθέσεις χαρακτηρίζονται διεθνείς;

    Απάντηση: Ναι είναι. Για να χαρακτηριστεί μία έκθεση «διεθνής» θα πρέπει να είναι καταχωρημένη στα μητρώα του UFI (Union des Foires Internationales), ο πλέον γνωστός και

αναγνωρισμένος διεθνής οργανισμός διοργανωτών εκθέσεων. Υπάρχουν όμως και πολλοί διοργανωτές ανά τον κόσμο που δεν είναι μέλη της UFI επειδή δεν επιθυμούν την χρέωση για διάφορες παροχές από την UFI (auditing κλπ). Για τις περιπτώσεις αυτές ο UFI θεωρεί ότι μια έκθεση μπορεί να χαρακτηριστεί διεθνής όταν το 10% των εκθετών και το 5% των επισκεπτών προέρχονται από ξένες χώρες.

19. Οι δαπάνες εκπόνησης φακέλου και πιστοποίησης προϊόντος για σήμανση CE είναι επιλέξιμες στο πρόγραμμα;

    Απάντηση: Ναι, υπό την προϋπόθεση ότι αφορούν προϊόντα που θα ενταχθούν στο σχέδιο εξωστρεφούς προσανατολισμού της επιχείρησης.

20. Έστω υφιστάμενη επιχείρηση με μεικτή δραστηριότητα (μεταποιητική και κατασκευαστική) που πληροί όλες τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο πρόγραμμα ως επιχείρηση κατηγορίας Α. Μπορεί να υποβάλλει επενδυτικό σχέδιο ενισχύοντας και τις 2 επιλέξιμες δραστηριότητές της;

    Απάντηση: Ναι αφού και οι δύο δραστηριότητες είναι επιλέξιμες και ανήκουν στην ίδια επιλέξιμη κατηγορία (Α). Το παραπάνω δεν είναι δυνατό σε περίπτωση επιχείρησης που ασκεί μεταποιητική και εμπορική δραστηριότητα διότι ανήκουν σε διαφορετικές επιλέξιμες κατηγορίες (Α, Β).

21. Η επιχείρησή μου ασκεί δραστηριότητα στον ΚΑΔ 2008 20.42.1000 (παραγωγή αρωμάτων και παρασκευασμάτων καλλωπισμού), ο οποίος είναι επιλέξιμος ΚΑΔ σύμφωνα με τον οδηγό εφαρμογής. Η εταιρεία έχει το δικό της τμήμα R & D και αναπτύσσει ανεξάρτητα τις δικές της φόρμουλες έχοντας λάβει τις σχετικές άδειες από τον ΕΟΦ καθώς τα προϊόντα της είναι βιολογικά από τον ICEA (Διεθνής οργανισμός πιστοποίησης). Σύνηθες πρακτική της αγοράς είναι η παραγωγή καλλυντικών να γίνεται “facon” σε εξειδικευμένες μονάδες υπό την εποπτεία του ΕΟΦ. Έτσι η εταιρεία μου έχει συμβάσεις με δύο παραγωγικές μονάδες οι οποίες παράγουν τα προϊόντα μου σύμφωνα με τις φόρμουλες που τους έχουμε δώσει. Συνεπώς η επιχείρησή μου δεν διαθέτει άδεια από την Διεύθυνση Βιομηχανίας, παρά μόνο εγγραφή στο εμπορικό επιμελητήριο. Είμαι επιλέξιμος για το πρόγραμμα;

    Απάντηση: Σύμφωνα με την ανωτέρω περιγραφή ουσιαστικά η επιχείρησή δεν ασκεί μεταποιητική δραστηριότητα και δεν μπορεί να ενταχθεί στις επιλέξιμες μεταποιητικές επιχειρήσεις της κατηγορίας Α, εκτός και εάν έχει άλλο επιλέξιμο (π.χ. κωδικό 72) που εμπίπτει στην κατηγορία αυτή. Θα πρέπει επίσης να εξεταστεί εάν ικανοποιούνται όλες οι αναγκαίες προϋποθέσεις για ένταξή της στην κατηγορία Β (εμπορικές), είτε αυτόνομα είτε σε σχήμα συνεργασίας. Στην περίπτωση αυτή θα αποτελούσε καλή πρακτική εφαρμογής του προγράμματος η συνεργασία με τις μεταποιητικές εταιρείες facon προκειμένου να υλοποιηθεί συνεργασία κοινών ενεργειών.

22. Όταν το πρόγραμμα αναφέρεται σε νέες αγορές αναφέρεται μόνο σε αγορές του εξωτερικού;

    Απάντηση: Το πρόγραμμα «Εξωστρέφεια-Ανταγωνιστικότηταα των Επιχειρήσεων (ΙΙ)» αποσκοπεί στην ενίσχυση του εξωστρεφούς προσανατολισμού των επιχειρήσεων σε Διεθνείς Αγορές (εκτός Ελληνικής Επικράτειας).

23. Η επιδότηση δαπανών μισθοδοσίας αναφέρεται στο σύνολο της μισθοδοσίας (μισθός + ασφαλιστικές εισφορές) ή μόνο στις ασφαλιστικές εισφορές;

    Απάντηση: Η επιδότηση δαπανών μισθοδοσίας αναφέρεται στο σύνολο του μισθοδοτικού κόστους (μισθός + εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές)

24. Σαν ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία προκήρυξης του προγράμματος (30/07/2013) ή η ημερομηνία υποβολής πρότασης;

Απάντηση: Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία προκήρυξης του προγράμματος (30/07/2013).

25. Στην περίπτωση των συνεργειών μεταξύ επιλέξιμων επιχειρήσεων αυτές μπορούν να είναι μεμονωμένες (π.χ. μία κοινή συμμετοχή σε έκθεση του εξωτερικού) ή θα πρέπει να είναι περισσότερες από μία και ποιες μπορεί να είναι αυτές;

    Απάντηση: Στην περίπτωση των συνεργειών μεταξύ επιλέξιμων επιχειρήσεων αυτές μπορούν να είναι μεμονωμένες (π.χ. μία κοινή συμμετοχή σε έκθεση του εξωτερικού), αρκεί να εξασφαλίζεται η συμπληρωματικότητα, τα πολλαπλασιαστικά οφέλη και εν γένει η δυναμικότητα της προτεινόμενης συνέργειας.

26. Η δαπάνη αγοράς-κατασκευής καλουπιών για την παραγωγή νέου προϊόντος είναι επιλέξιμη για το πρόγραμμα?

    Απάντηση: Ναι με την προϋπόθεση ότι αποσκοπεί σε κάλυψη άμεσης ανάγκης στην παραγωγική διαδικασία, απαραίτητης για την ολοκληρωμένη ενίσχυση της εξωστρεφούς δραστηριότητας της επιχείρησης.

27. Μια επιχείρηση προτίθεται να εντάξει στο επενδυτικό της σχέδιο συμμετοχή σε έκθεση του εξωτερικού. Θα πρέπει να συμμετάσχει στην συγκεκριμένη έκθεση για πρώτη φορά;

    Απάντηση: Δεν είναι απαραίτητο, αρκεί βέβαια μέσω της συμμετοχής στην έκθεση να εξασφαλίζεται η προώθηση νέου προϊόντος/υπηρεσίας ή η προβολή σε νέες αγορές στόχους.

28. Τι σημαίνει επίτευξη στόχων του προγράμματος; Πρέπει να προσδιοριστούν ποσοτικά; Τι θα συμβεί εάν μια επιχείρηση δεν τους πετύχει;

    Απάντηση: Οι στόχοι του προγράμματος είναι κυρίως ποιοτικοί. Έτσι με την ολοκλήρωση του έργου το ποσοστό της δημόσιας επιχορήγησης που θα καταβάλλεται δύναται να είναι 90% ή 100% ανάλογα με την ικανοποίηση των στόχων του προγράμματος.

    Συγκεκριμένα, με την ολοκλήρωση του επιχειρηματικού σχεδίου ή, το αργότερο 3 μήνες μετά την ημερομηνία ολοκλήρωσης, η επιχείρηση θα πρέπει:

    - Να είναι σε θέση να αποδεικνύει την επίτευξη των στόχων του προγράμματος και,
    - Να έχει να επιδείξει ισχυρές νομικές δεσμεύσεις όπως συμβόλαια / σύμφωνα συνεργασίας με επιχειρηματικούς εταίρους που δραστηριοποιούνται εκτός της Ελληνικής Επικράτειας και αντιστοιχούν σε υπάρχουσα, ή αναμενόμενη αλλά τεκμηριωμένη παρουσία ή ενίσχυση παρουσίας σε νέες αγορές εκτός της Ελληνικής Επικράτειας.

    Τότε θα καταβάλλεται και το υπολειπόμενο 10% της επιχορήγησης, σε αντίθετη περίπτωση η δημόσια επιχορήγηση θα περικόπτεται κατά 10%.

29. Επιχείρηση με έναρξη πριν την 01/08/2012 που δραστηριοποιείται στον χώρο του χονδρικού εμπορίου οπωροκηπευτικών και βρίσκεται εγκατεστημένη σε περιοχή ΟΠΑΑΧ είναι επιλέξιμη για το πρόγραμμα;

    Απάντηση: Υπό την προϋπόθεση ότι α) η επιχείρηση είναι αμιγώς εμπορική και β) δεν εμπίπτει στους όρους, περιορισμούς και εξαιρέσεις της πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης, μπορεί (η επιχείρηση) να συμμετάσχει στο πρόγραμμα στην Β΄ κατηγορία «Πολύ Μικρές, Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ελληνικό χώρο στους τομείς του Εμπορίου, έχοντας ενεργό ΚΑΔ στο χονδρικό εμπόριο και σύμφωνα με τον οδηγό του προγράμματος. Σε ότι αφορά την εγκατάσταση της σε περιοχή ΟΠΑΑΧ, εφόσον το επιχειρηματικό σχέδιο αφορά επιλέξιμο σχέδιο ΚΑΔ χονδρικού εμπορίου, δεν εμπίπτει στο κλαδικό κριτήριο χαρακτηρισμού ΟΠΑΑΧ, και άρα μπορεί να χρηματοδοτηθεί από το ΕΤΠΑ και συγκεκριμένα από το πρόγραμμα «Εξωστρέφεια-Ανταγωνιστικότηταα των Επιχειρήσεων (ΙΙ)».

30. Έστω μεταποιητική επιχείρηση που πληροί όλες τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο πρόγραμμα ως επιχείρηση κατηγορίας Α. Σκοπεύει στο άμεσο μέλλον να εντάξει νέα δραστηριότητα. Μπορεί να υποβάλλει επενδυτικό σχέδιο που να αφορά την διεθνή προώθηση των προϊόντων της υπό έναρξη δραστηριότητας;

    Απάντηση: Ναι, υπό την προϋπόθεση ότι α) η δραστηριότητα θα δημιουργηθεί πριν την υποβολή της πρότασης και β) ότι και η νέα δραστηριότητα θα είναι επιλέξιμη στους τομείς της μεταποίησης, υπηρεσιών ή κατασκευών.

31. Μία επιχείρηση που έχει αρνητικά κέρδη (ζημίες) είναι επιλέξιμη για το πρόγραμμα ή θεωρείται προβληματική;

    Απάντηση: Μία από τις βασικές προϋποθέσεις συμμετοχής μίας επιχείρησης στο πρόγραμμα είναι να μην είναι προβληματική. Ο ορισμός της προβληματικής επιχείρησης παρατίθεται αναλυτικά στο παράρτημα IVτου Οδηγού Προγράμματος. Εφόσον η επιχείρηση δεν είναι προβληματική σύμφωνα με το παράρτημα αυτό τότε δύναται να είναι επιλέξιμη για να ενταχθεί στο πρόγραμμα εφόσον ικανοποιεί όλα τα κριτήρια συμμετοχής που περιγράφονται στον Οδηγό του Προγράμματος.

32. Εφόσον μία επιχείρηση επιλέξει να αγοράσει τον εξοπλισμό με Leasing τι θα πρέπει να προσκομίσει;

    Απάντηση: Σύμφωνα με τη σελ. 80 του Παραρτήματος IX του Οδηγού του Προγράμματος, είναι επιλέξιμη η αγορά εξοπλισμού με Leasing εφόσον η σχετική σύμβαση μεταξύ της Τράπεζας και της επιχείρησης έχει ολοκληρωθεί με την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου και η κυριότητα του εξοπλισμού έχει περιέλθει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης (επιχείρηση).

    Πέρα από τη σύμβαση με την Τράπεζα η επιχείρηση με τη λήξη του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου της, θα πρέπει να προσκομίσει για την πιστοποίηση των σχετικών δαπανών τα απαραίτητα παραστατικά (μισθώματα, τιμολόγια, εξοφλητικές αποδείξεις, παραστατικά εξόφλησης κλπ) καθώς επίσης βεβαίωση της Τράπεζας στην οποία θα βεβαιώνεται η λύση της σύμβασης και ότι η κυριότητα του εξοπλισμού περιέρχεται στην επιχείρηση.

33. Η άδεια λειτουργίας για μεταποιητικές επιχειρήσεις θα πρέπει να είναι διαθέσιμη πριν την Αίτηση Υπαγωγής, ή αρκεί να έχουν κατατεθεί τα απαιτούμενα χαρτιά για την έκδοσή της;

    Απάντηση: Η άδεια λειτουργίας πρέπει να έχει κατατεθεί κατά την υποβολή της πρότασης. Στην περίπτωση που η άδεια λειτουργίας έχει λήξει χρονικά, θα προσκομίζεται βεβαίωση από την αρμόδια υπηρεσία ότι έχει υποβληθεί πλήρης φάκελος δικαιολογητικών για την ανανέωσή της. Κατά την ολοκλήρωση του έργου, προκειμένου το έργο να παραληφθεί από τον ΕΦΕΠΑΕ, η εταιρία υποχρεούται είναι να προσκομίσει άδεια λειτουργίας εν ισχύ.

34. Μία επιχείρηση που έχει έναρξη δραστηριότητας την 01/06/2011 και χρήση ως 31/12/2012 πως θα ελεγχθεί για τα Οικονομικά στοιχεία ;

    Απάντηση: Σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Οδηγό του Προγράμματος (παρ.11) σε περιπτώσεις υπερδωδεκάμηνης χρήσης καλό είναι να υπάρχει σε πίνακα διαχωρισμός ανά έτος (2011 και 2012 για την περίπτωση μας) των στοιχείων του κύκλου εργασιών και των κερδών προ φόρων και αποσβέσεων με κατάθεση των σχετικών αθροιστικών ισοζυγίων. Ο έλεγχος θα γίνει με τη χρήση ισοζυγίων και συγκεκριμένα : Ο κύκλος εργασιών διαχωρίζεται με βάση το σχετικό ισοζύγιο και τα κέρδη προ αποσβέσεων κατά αναλογία του κύκλου εργασιών των αντίστοιχων περιόδων. Στις περιπτώσεις των επιχειρήσεων που η διάρκεια των χρήσεων δε συμπίπτει με ημερολογιακό έτος (δηλαδή από 01/01 έως 31/12), στη στήλη κάθε περιόδου τίθενται τα στοιχεία της χρήσης αυτής από 1/7/… έως 30/6/…»

35. Μία επιχείρηση η οποία λειτουργεί από το 2000 με τη μορφή της Ο.Ε. και την 05/08/2013 μετατρέπεται σε Α.Ε. είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση, εφόσον συντρέχουν οι υπόλοιπες προϋποθέσεις συμμετοχής;

    Απάντηση: Είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση εφόσον συντρέχουν σωρευτικά τα κάτωθι:

    α) έχει εκδοθεί άδεια λειτουργίας στη νέα νομική μορφή

    β) στο καταστατικό της επιχείρησης αναφέρεται σαφώς ότι η Α.Ε. προέρχεται από την Ο.Ε. και ότι αναλαμβάνει καθολικά το σύνολο των υποχρεώσεων της Ο.Ε. ενώ επίσης εισφέρεται στην Α.Ε. το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της Ο.Ε.

    γ) οι εταίροι της Ο.Ε. είχαν κατά την μετατροπή και καθ' όλη την διάρκεια της περιόδου μέχρι και σήμερα, πλειοψηφικό ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου στην Α.Ε.

    δ) η Α.Ε. διατηρεί το ίδιο ή έχει προσθέσει συναφές αντικείμενο με την Ο.Ε. το οποίο είναι επιλέξιμο σύμφωνα με τον Οδηγό του Προγράμματος.

    Γενικά, για περισσότερες πληροφορίες, για τις μεταβιβάσεις και μετατροπές επιχειρήσεων ισχύει η εγκύκλιος του ΥΠΟΙΟ 45385/ΕΥΣ7455/14-9-2009.

36. Επιχείρηση ανήκει σε περιοχή ΟΠΑΑΧ. Είναι επιλέξιμη για το πρόγραμμα εφόσον συντρέχουν οι υπόλοιπες προϋποθέσεις συμμετοχής;

    Απάντηση: Σύμφωνα με τον Καν. 1698/2005 στα κριτήρια ΟΠΑΑΧ υπάγονται μόνο οι πολύ μικρές επιχειρήσεις. Άρα εάν η εξεταζόμενη επιχείρηση είναι μικρή, μεσαία ή μεγάλη δεν έχει πρόβλημα επιλεξιμότητας. Σε περίπτωση που η επιχείρηση είναι πολύ μικρή, θα πρέπει να εξεταστεί η συνδυαστική εφαρμογή των 3 παρακάτω κριτηρίων:

    a. ανήκει σε δημοτική κοινότητα < 3.000 κατοίκους και

    b. ο Π/Υ της επένδυσης < 300.000 € και

    c. έχει δραστηριότητα χρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΑΑ,

    τότε εντάσσεται στις χρηματοδοτήσεις του ΕΓΤΑΑ και όχι του ΕΤΠΑ. Αν έστω και ένα κριτήριο δεν εκπληρώνεται τότε μπορεί να χρηματοδοτηθεί από το ΕΤΠΑ και εν προκειμένου από το πρόγραμμα «Εξωστρέφεια - Ανταγωνιστικότητα».

37. Σε περίπτωση που στην προτεινόμενη προς επιχορήγηση επιχείρηση συμμετέχει με ποσοστό μεγαλύτερο του 25% επιχείρηση η οποία έχει λάβει στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα ενίσχυση, που επίσης εμπίπτει στον κανόνα De minimis, ποιο θα είναι το ποσοστό του ποσού ενίσχυσης που προσμετράτε στον υπολογισμό των συνολικών ενισχύσεων που εμπίπτουν στον κανόνα De minimis;

    Απάντηση: Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 του Κανονισμού 1998/2006 περί ενισχύσεων ήσσονος σημασίας, το σύνολο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται σε μία δεδομένη επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 200.000 ευρώ. Η έννοια της δεδομένης επιχείρησης αναφέρεται και σε επιχειρήσεις, φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα, που συγκροτούν μία οικονομική, και όχι απλά νομική, μονάδα που περικλείει μία ενιαία οργάνωση προσωπικών, υλικών και λοιπών στοιχείων προς διαρκή επιδίωξη και εξυπηρέτηση ορισμένου οικονομικού σκοπού. Θα πρέπει λοιπόν εν προκειμένω, να δηλωθεί από την ενδιαφερόμενη επιχείρηση και θα εξεταστεί από την χορηγούσα την ενίσχυση δημόσια αρχή, εάν υφίστανται οικονομικές σχέσεις μεταξύ των δύο επιχειρήσεων και το εάν οι οικονομικές σχέσεις μεταξύ των δύο επιχειρήσεων συνιστούν ή αναπτύσσουν ενιαίο οικονομικό χαρακτήρα και οδηγούν στην δημιουργία δεδομένης επιχείρησης κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 2 του ΚΑΝ 1998/2006.

    Σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο έλεγχος της σώρευσης δεν διενεργείται αποκλειστικά και μόνο με βάση τα ποσοστά συμμετοχής μιας επιχείρησης σε μια άλλη, αλλά εξετάζεται και συνεκτιμάται από τη χορηγούσα την ενίσχυση δημόσια αρχή, κατά περίπτωση, το σύνολο των οικονομικών σχέσεων μεταξύ των δύο ή περισσοτέρων επιχειρήσεων, όπου

ενδεχομένως κριθεί ότι αυτές συνιστούν ή αναπτύσσουν ενιαίο οικονομικό χαρακτήρα και οδηγούν στη δημιουργία δεδομένης επιχείρησης.

38. Επιχείρηση με συνδεδεμένες και συνεργαζόμενες επιχειρήσεις με αυτήν θα υποβάλλει τον σχετικό πίνακα επιχορηγήσεων για το De minimis με στοιχεία όλων των επιχειρήσεων και με τι ποσοστό για κάθε μία;

    Απάντηση: Η επιχείρηση θα υποβάλλει τον σχετικό πίνακα επιχορηγήσεων με στοιχεία όλων των επιχειρήσεων (συνδεδεμένων / συνεργαζόμενων) και τελικά για τον έλεγχο του de minimis θα αθροιστούν τα ποσά επιχορήγησης της κάθε επιχείρησης ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής / σύνδεσης με την εξεταζόμενη επιχείρηση.

39. Θεωρούνται κατά την αξιολόγηση της πρότασης κέρδη, τα κέρδη περαίωσης;

    Απάντηση: Λαμβάνονται υπ' όψιν μόνο τα κέρδη που προκύπτουν από τα λογιστικά βιβλία και όχι από την περαίωση.

40. Μπορεί μια επιχείρηση να λάβει μέρος στο πλαίσιο του προγράμματος «Εξωστρέφεια και Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων ΙΙ» σε μια επαγγελματική έκθεση που δεν έχει διεθνή χαρακτήρα;

    Απάντηση: ΟΧΙ - Σύμφωνα με τον οδηγό εφαρμογής του προγράμματος επιλέξιμη είναι η συμμετοχή σε Διεθνείς Εκθέσεις ή Επαγγελματικές Εκθέσεις υπό την προϋπόθεση ότι αφορούν την προβολή νέου προϊόντος ή υπάρχοντος προϊόντος σε νέα αγορά. Επομένως είναι δυνατή η συμμετοχή σε επαγγελματική έκθεση, εφόσον βέβαια η έκθεση έχει διεθνή χαρακτήρα / προσανατολισμό και η συμμετοχή της επιχείρησης σε αυτή τεκμηριώνεται ότι συμβάλει στην επίτευξη εξωστρεφούς προσανατολισμού της επιχείρησης.

41. Ο Ελληνικός Οργανισμός Εξωτερικού Εμπορίου, δίνει την δυνατότητα σε επιχειρήσεις να συμμετάσχουν σε επιδοτούμενες διεθνείς εκθέσεις (όπως για παράδειγμα η Διεθνής Έκθεση Δομικών Υλικών Big 5 Show Dubai 2013). Σε περίπτωση που ο ΟΠΕ επιχορηγεί μέρος του κόστους της συμμετοχής, το υπόλοιπο κόστος συμμετοχής είναι επιλέξιμη ως δαπάνη στο πρόγραμμα "Εξωστρέφεια - Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων" ;

    Απάντηση: ΟΧΙ. Η δαπάνη αυτή δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί περαιτέρω διότι ήδη χρηματοδοτείται από το ελληνικό δημόσιο. Σε περίπτωση όμως που δεν υπήρχε επιχορήγηση, ο ΟΠΕ θα μπορούσε να εκδώσει τιμολόγιο συμμετοχής σε διεθνή έκθεση για τις ανάγκες του προγράμματος.

42. Προσφορές και τιμολόγιο από προμηθευτές εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (π.χ. προσφορά από εταιρεία της Αυστραλίας για την εκπόνηση μίας μελέτης) είναι αποδεκτές; Πρέπει να υποβάλλονται μεταφρασμένες;

    Απάντηση: Προσφορές και τιμολόγια προμηθευτών από χώρες εκτός Ε.Ε. γίνονται αποδεκτές. Ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει την προσκόμιση επίσημης μετάφρασης των προσφορών και τιμολογίων, που έχουν εκδοθεί σε γλώσσα διαφορετική από την ελληνική.

43. Υφιστάμενη εταιρεία με ενεργό ΚΑΔ 41.20 (Κατασκευαστικές εργασίες κτιρίων για κατοικίες και μη) επιθυμεί την προσέγγιση πελατών από Ρωσία, Ουκρανία κλπ με στόχο την ανάληψη σχεδιασμού και υλοποίησης κτιριακών έργων για λογαριασμό τους στην Ελλάδα, χωρίς να αποκλείει και την ανάληψη έργων (κυρίως σχεδιασμός και επίβλεψη κατασκευής) και στις ίδιες τις χώρες αυτές. Είναι επιλέξιμη για κατάθεση επενδυτικού σχεδίου στο πρόγραμμα Εξωστρέφεια;

    Απάντηση: Η επιχείρηση έχει επιλέξιμο ΚΑΔ και με όσα περιγράφονται μπορεί να πετύχει τους στόχους του προγράμματος. Είναι λοιπόν κατ' αρχήν και εν δυνάμει επιλέξιμη εφόσον

πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας καθώς και οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις του οδηγού του Προγράμματος. Πρέπει επίσης να τεκμαίρεται ότι το Επιχειρηματικό Σχέδιο θα συμβάλει στην προώθηση της εταιρίας στο εξωτερικό.

44. Οι δαπάνες που γίνονται εσωτερικά από την επιχείρηση με σκοπό την δημιουργία μια νέας πατέντας (υλικά, εργατικά κλπ), αποτελούν επιλέξιμη δαπάνη για το παραπάνω Πρόγραμμα;
Απάντηση: Εξαρτάται από την περίπτωση. Οι δαπάνες ανάπτυξης πρωτοτύπου δεν είναι επιλέξιμες στο παρόν πρόγραμμα.

45. Σε περίπτωση που δεν προσληφθεί εξειδικευμένο άτομο, υπάρχει υποχρέωση διατήρησης των υφιστάμενων κατά την υποβολή της πρότασης εργαζομένων για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου?

Απάντηση: Δεν υπάρχει απαίτηση διατήρησης υφιστάμενου προσωπικού (εκτός βέβαια από την περίπτωση που η επιχείρηση θα επιδοτηθεί για μισθοδοσία εξειδικευμένου προσωπικού).

46. Πως τεκμηριώνεται ο στόχος ανά χώρα ενδιαφέροντος; (για παράδειγμα αν ένας πελάτης συμμετάσχει σε διεθνή έκθεση στη Κίνα και προκύψει πελάτης από άλλη χώρα π.χ Ινδία, θεωρείται ότι έχει επιτευχθεί ο στόχος;)

Απάντηση: Πρέπει να αναφέρεται στην πρόταση (σημείο IV1 του εντύπου υποβολής) η αγορά/στόχος στην οποία απευθύνεται η επιχείρηση. Πάρα ταύτα, το τελικό και ουσιαστικό αποτέλεσμα μίας τέτοιας συνεργασίας είναι η διεθνοποίηση της επιχείρησης, άρα μπορεί να θεωρηθεί ότι ο στόχος έχει επιτευχτεί υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι πρόκειται για νέα αγορά.

47. Γίνεται δεκτή για τις ανάγκες του προγράμματος προσφορά από εταιρεία δημοσίων σχέσεων η οποία θα αναλάβει όλες τις δαπάνες προβολής σε αγορές στόχους (συμμετοχή σε εκθέσεις, φυλλάδια κλπ);

Απάντηση: Εφόσον στην προσφορά της διαφημιστικής εταιρείας υπάρχει τεκμηριωμένη και αναλυτική περιγραφή των διαφημιστικών δαπανών, μπορεί η παραπάνω προσφορά υπό τους όρους και προϋποθέσεις του Οδηγού του προγράμματος να είναι αποδεκτή.

48. Μια εταιρεία καθ' όλα επιλέξιμη με έδρα την Αθήνα, θα δημιουργήσει ένα υποκατάστημα στην Θεσσαλονίκη (πριν την υποβολή αλλά μετά την δημοσίευση του προγράμματος) για την προώθηση των εξαγωγών της στην Βουλγαρία και την Τουρκία. Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες (πχ για υπολογιστές και λογισμικά ή για την πρόσληψη ατόμου στο marketing) οι οποίες θα γίνουν για το υποκατάστημα της Θεσσαλονίκης; Διευκρινίζεται ότι οι κύριες δαπάνες του προγράμματος, όπως συμμετοχή σε εκθέσεις του εξωτερικού κλπ θα αφορούν την έδρα της επιχείρησης. Επιπλέον σε ποια Περιφέρεια θα κατατεθεί η πρόταση; -
Απάντηση: Η πολλαπλότητα τόπων εγκατάστασης είναι επιτρεπτή στην μόνο στην ΙΔΙΑ περιφέρεια. Κατά συνέπεια θα πρέπει να επιλέγει μια εκ των δυο περιφερειών (έδρα ή υποκατάστημα). Ανάλογα με τον τόπο υλοποίησης, θα πρέπει να επιλεγεί και ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης.

49. Το κόστος μετάφρασης των οδηγιών χρήσης ενός προϊόντος ή και η μετάφραση της συσκευασίας για την χώρα εξαγωγής ή στην Αγγλική είναι επιλέξιμη δαπάνη;

Απάντηση: Ναι αν πρόκειται για νέο προϊόν / υπηρεσία ή προώθηση σε νέα αγορά. Σε κάθε άλλη περίπτωση μπορεί να θεωρηθεί λειτουργική δαπάνη και να μην είναι επιλέξιμο.

50. Επιχείρηση έχει, όπως προκύπτει από την δήλωση μεταβολών στην εφορία, ΚΑΔ 63.11.11, χωρίς να υπάρχει περεταίρω τεταρτοβάθμια ανάλυση. Για το πρόγραμμα επιλέξιμοι

κωδικοί είναι οι 63.11.11.01, 63.11.11.02, 63.11.11.03, 63.11.11.04 και εξαιρείται ο κωδικός 63.11.11.05. Μπορεί να συμμετάσχει η συγκεκριμένη πρόταση στο πρόγραμμα;

Απάντηση: Ο επενδυτής προκειμένου να συμμετάσχει στο πρόγραμμα θα πρέπει να εξειδικεύσει σε τεταρτοβάθμια ανάλυση τον ΚΑΔ της επιχείρησης, προβαίνοντας και στην σχετική διόρθωση στην ΔΟΥ. Εννοείται βέβαια ότι εάν ασκεί δραστηριότητα που εντάσσεται στον ΚΑΔ 63.11.11.05 δεν είναι επιλέξιμος.

51. Ας υποθέσουμε ότι έχουμε μία (1) ΜΕΓΑΛΗ επιλέξιμη επιχείρηση που θα συνάψει σύμφωνο συνεργασίας κοινών ενεργειών με 3 πολύ μικρές ή μικρές ή μεσαίες επιλέξιμες επιχειρήσεις της περίπτωσης (Α).Το σύμφωνο συνεργασίας γίνεται μεταξύ της Μεγάλης και των 3 επιχειρήσεων της περίπτωσης (Α). Μπορούν ταυτόχρονα να συνάψουν σύμφωνο συνεργασίας και οι 3 μικρές μεταξύ τους; Σε περίπτωση που η ΜΕΓΑΛΗ απενταχθεί, οι 3 μικρές εμπίπτουν στην κατηγορία (Δ) ή στην (Α);

Απάντηση: Το σύμφωνο συνεργασίας θα είναι <u>ένα και κοινό</u> για όλες τις επιχειρήσεις. Δεν γίνεται να υπάρχουν δύο παράλληλα σύμφωνα συνεργασίας. Σε περίπτωση που απενταχθεί η μεγάλη επιχείρηση οι υπόλοιπες τρεις δύναται να υποβάλλουν αίτημα τροποποίησης για συνεργασία μεταξύ τους. Αλλιώς δύναται να συνεχίσουν μεμονωμένα στην εκτέλεση διακριτού επενδυτικού σχεδίου.

52. Αν μια επιχείρηση έχει ήδη εξαγωγική δραστηριότητα σε κάποια χώρα π.χ Τσεχία, θα πρέπει για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος να επιδιώκει συνεργασίες με επιχειρηματικούς εταίρους που δραστηριοποιούνται σε άλλες χώρες πέραν της Τσεχίας, ή η αύξηση των εξαγωγών με νέους επιχειρηματικούς εταίρους της ίδιας χώρας μπορεί να καλύψει του στόχους του προγράμματος;

Απάντηση: Η επιχείρηση σας μπορεί να συνεχίσει να δραστηριοποιείται στην Τσεχία με την προϋπόθεση να λανσάρει νέο προϊόν ή συνεργασίες με νέους πελάτες για τρίτες χώρες. Η επίτευξη στόχου επιτυγχάνεται με την αποδεδειγμένη εξαγωγική δραστηριότητα (συμφωνίες ή τιμολόγια) στην Τσεχία νέου προϊόντος.

53. Ένας εκδοτικός οίκος μπορεί να εντάξει στις δαπάνες της κατηγορίας 6 «Δαπάνες Προστασίας ή απόκτησης και χρήσης πατεντών, πνευματικής ιδιοκτησίας και μεταφοράς τεχνογνωσίας» την αγορά των πνευματικών δικαιωμάτων συγγραφέων για τα βιβλία που εκδίδει και θα προωθήσει στην αγορά στόχο?

Απάντηση: ΟΧΙ. Η προτεινόμενη δαπάνη δεν θεωρείται επιλέξιμη αφού δεν είναι η πνευματική ιδιοκτησία που προσδίδει προστιθέμενη αξία σε ενδιάμεσο στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας του προϊόντος, αλλά ουσιαστικά ενσωματώνεται και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του τελικού προϊόντος.

54. Μία επιχείρηση που χαρακτηρίζονταν ως ΜΕΓΑΛΗ από το 2000 μέχρι τις 15/04/2012 και στη συνέχεια από τις 16/04/2012 χαρακτηρίζεται ως ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΑ (με την μείωση του ποσοστού συμμετοχής μιας ΜΕΓΑΛΗΣ συνδεδεμένης επιχείρησης από το 50% +1 μετοχή στο 19,99% και χωρίς να ασκεί κάποιον άλλο έλεγχο). Πως τελικά θα χαρακτηρισθεί η επιχείρηση για να υποβάλλει πρόταση στο πρόγραμμα;

Απάντηση: Σύμφωνα με τον ορισμό της ΜΜΕ εφόσον κατά τις δυο τελευταίες κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις η επιχείρηση ήταν μεγάλη τότε χαρακτηρίζεται σαν μεγάλη. Η κρίσιμη τριετία που ελέγχεται προκειμένου να χαρακτηριστεί το μέγεθος μιας επιχείρησης για το πρόγραμμα "Εξωστρέφεια" είναι 2010 έως 2012. Έτσι η συγκεκριμένη επιχείρηση το 2010 και 2011 χαρακτηρίζεται μεγάλη, ενώ το 2012 μικρομεσαία. Για να χάσει την ιδιότητα

της μεγάλης θα πρέπει να είναι μικρομεσαία για 2 συνεχόμενες χρήσεις. Συνεπώς η επιχείρηση παραμένει για τις ανάγκες του προγράμματος μεγάλη.

55. Μπορεί μια επιχείρηση με το ίδιο προϊόν και στην ίδια χώρα που δραστηριοποιείται ως σήμερα, να πετύχει την είσοδό της σε νέα αγορά ικανοποιώντας το κλαδικό κριτήριο?

    Απάντηση: Θα πρέπει να υπάρχει σαφής διαφοροποίηση. Μπορεί το προϊόν υπηρεσία να έχει συνάφεια / συμπληρωματικότητα με το ήδη υπάρχον αλλά θα πρέπει να μπορεί να διατεθεί και ως ανεξάρτητο προϊόν/υπηρεσία.

56. Είναι επιλέξιμη η δαπάνη σχεδιασμού προϊόντος, η οποία υλοποιείται από την ίδια την εταιρεία που υποβάλει το επενδυτικό σχέδιο (όχι αγορά υπηρεσίας από τρίτο); Αν ναι, ποια παραστατικά απαιτούνται για την τεκμηρίωση της ενέργειας;

    Απάντηση: Αν ο σχεδιασμός προϊόντων είναι ένα από τα αντικείμενα της εταιρίας ΟΧΙ διότι αποτελεί λειτουργική δαπάνη της εταιρίας. Εάν γίνει κατ΄ εξαίρεση (δηλαδή ο σχεδιασμός δεν αποτελεί αντικείμενο της εταιρίας) θα πρέπει οι δαπάνες ιδιοκατασκευής να μπορούν να τιμολογηθούν και στη συνέχεια να πιστοποιηθούν επαρκώς. Σημειώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες αμοιβών προσωπικού και άλλες λειτουργικής φύσεως δαπάνες.

57. Τα 200€ που αναλογούν στη διαμονή αφορούν κόστος ανά άτομο / ανά ημέρα; Για πόσες ημέρες; Υπάρχει ανώτατο όριο ποσού που μπορεί να καλύψει η διαμονή;

    Απάντηση: Τα 200 € είναι το ανώτατο όριο διαμονής σε ξενοδοχείο. Οι ημέρες διαμονής είναι οι ημέρες που αφορούν την εκδήλωση που προτίθεται η εταιρεία να συμμετέχει. Για τα αεροπορικά εισιτήρια επιλέξιμη είναι η οικονομική θέση.

58. Η δαπάνη ενοικίασης χώρου περιπτέρου για συμμετοχή σε έκθεση έχει ανώτερο όριο;

    Απάντηση: Το ενοίκιο του περιπτέρου κατά το στάδιο της αξιολόγησης θα εξετασθεί ως προς το εύλογο του κόστους και παράλληλα θα πρέπει να συνάδει με την κατανομή του Π/Υ του πίνακα 2 σελ.16 του οδηγού εφαρμογής.

59. Στα πλαίσια του Προγράμματος «Εξωστρέφεια – Ανταγωνιστικότητα το προωθητικό υλικό (φυλλάδια, κατάλογοι κ.λπ.) που θα ετοιμαστεί για συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις δύναται να είναι γραμμένο εκτός από ξένες γλώσσες και στα Ελληνικά;

    Απάντηση: Το προωθητικό υλικό (φυλλάδια, κατάλογοι κ.λπ.) που θα ετοιμαστεί για συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις πρέπει να είναι τουλάχιστον σε μία ξένη γλώσσα. Αυτό δεν αποκλείει την προσθήκη και άλλων γλωσσών, όπως την ελληνική.

60. Επιχείρηση που δραστηριοποιείται με την πρωτογενή παραγωγή-μεταποίηση γεωργικών προϊόντων (παραγωγή λαδιού) και με παράλληλη δραστηριότητα χονδρικού εμπορίου φρούτων μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμη για το πρόγραμμα της εξωστρέφειας;

    Απάντηση: Για την Παραγωγή – μεταποίηση γεωργικών προϊόντων ΟΧΙ, δεν επιλέξιμη για το πρόγραμμα. Για την δεύτερη δραστηριότητα (χονδρικό εμπόριο) είναι εν δυνάμει επιλέξιμη υπό την προϋπόθεση ότι η δραστηριότητα αυτή α) αποτελεί αμιγώς εμπορική δραστηριότητα (εμπορία παραγωγής τρίτων και όχι συσκευασία, τυποποίηση κτλ – βλέπε 9. ΤΟΜΕΑΣ: ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΑ της ΚΥΑ 132480/386/10-03-2011 (ΦΕΚ 850/Β/16-05-2011), παράρτημα VI του Οδηγού), β) το αντικείμενο της εμπορίας δεν αφορά συνέχεια της παραγωγής και δεν έχει συνάφεια πρώτων υλών με αυτήν, γ) δεν εμπίπτει στους όρους, περιορισμούς και εξαιρέσεις της πρωτογενούς παραγωγής και εμπορίας αυτής όπως αναφέρονται στις εξαιρέσεις του Οδηγού του Προγράμματος (Παράρτημα VI του Οδηγού).

61. Επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον ΚΑΔ 01.63.10.12 «υπηρεσίες εκκοκκισμού βαμβακιού (εκ των υστέρων πώληση για ίδιο λογαριασμό)» καθώς και στο χονδρικό εμπόριο βαμβακιού (ΚΑΔ 46.21.19.04 «Χονδρικό εμπόριο βαμβακιού, εκκοκκισμένου ή

μη»), μπορεί να υποβάλλει πρόταση στο πρόγραμμα (είτε για τον Μεταποιητικό είτε για τον Εμπορικό ΚΑΔ) όσον αφορά τους περιορισμούς τους παραρτήματος VI (κεφάλαιο Γ);

Απάντηση: ΟΧΙ δεν είναι επιλέξιμη σε κανένα κωδικό διότι και οι δύο κωδικοί αφορούν δραστηριότητες και στάδια παραγωγής και διάθεσης πρώτης μεταποίησης της ιδίας πρώτης ύλης με άμεση εμπλοκή του ιδίου του ενδιαφερόμενου.

62. Επί ποινής αποκλεισμού, η κατανομή του προϋπολογισμού εκάστης πρότασης στις επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει να τηρεί υποχρεωτικά την εξής σχέση: {(1)+(2)+(3)+(4)+(6)+(7)} ≥ (60% * Π/Υ). Ο φορέας της επένδυσης πρέπει υποχρεωτικά να υλοποιήσει δαπάνες που αφορούν όλες τις παραπάνω κατηγορίες ενεργειών ;

Απάντηση: Όχι. Ο φορέας της επένδυσης μπορεί να υλοποιήσει δαπάνες που αφορούν μόνο μία ή και δύο από τις παραπάνω κατηγορίες ενεργειών αρκεί το άθροισμα αυτών να είναι >=60%*Π/Υ.

63. Οι επιχειρήσεις των οποίων οι επενδύσεις θα υπαχθούν θα πρέπει να τηρούν τους όρους υπαγωγής για 5 ή 3 χρόνια μετά την ημερομηνία ολοκλήρωσης ;

Απάντηση: Οι μικρο – μεσαίες επιχειρήσεις θα πρέπει να τηρούν τους όρους υπαγωγής για 3 χρόνια και οι μεγάλες για 5 χρόνια μετά την ημερομηνία ολοκλήρωσης.

64. Επιχείρηση η οποία πληροί τους περιορισμούς του προγράμματος, αλλά έχει δυσμενή στοιχεία στον Τειρεσία, μπορεί να συμμετέχει στο πρόγραμμα ή αποτελεί λόγο απόρριψης της;

Απάντηση: Σύμφωνα με τον οδηγό του προγράμματος προκειμένου να είναι επιλέξιμη μία επιχείρηση θα πρέπει να συντρέχουν αθροιστικά τα κριτήρια των παραγράφων 6.2, 6.3 και 6.4. του οδηγού. Επίσης στο άρθρο 12 του οδηγού αναγράφονται όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που είναι υποχρεωμένη να προσκομίσει κάθε επιχείρηση. Ανάμεσα σ αυτά είναι και μια υπεύθυνη δήλωση στην οποία δηλώνεται αν η επιχείρηση βρίσκεται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση, ή αν εκκρεμεί ανάκτηση επιχορήγησης η όχι. Αν πληρούνται λοιπόν όλα τα παραπάνω η επιχείρηση μπορεί να συμμετέχει στο πρόγραμμα.

65. Η ίδρυση θυγατρικής εταιρείας στο εξωτερικό ή οι δαπάνες ίδρυσης υποκαταστήματος στο εξωτερικό είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του προγράμματος;

Απάντηση: ΟΧΙ. Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες αυτές.

66. Μία εταιρία Multi-brand δημιουργεί και αναπτύσσει σήματα στο χώρο της εστίασης. Για την ανάπτυξη της εταιρείας χρησιμοποιεί ως επιχειρηματική στρατηγική τη μέθοδο Franchising και έχει τον επιλέξιμο για το πρόγραμμα της εξωστρέφειας ΚΑΔ 70.22.13.033 Υπηρεσίες παραχώρησης προνομίου franchise και παροχής σχετικών συμβουλών. Στα πλαίσια της ανάπτυξής της στο εξωτερικό και για την επίτευξη των καλύτερων δυνατόν αποτελεσμάτων αυτής της προσπάθειας, θέλει να συμπεριλάβει στο πρόγραμμα Εξωστρέφεια ενέργειες οι οποίες θα υποστηρίξουν τον πιθανό δικαιοδόχο (ελκυστικότερο προϊόν για τον τελικό καταναλωτή, καλύτερο στήσιμο καταστήματος, αναγνωρισιμότητα του σήματος κτλ.) και ενέργειες που θα προσελκύσουν τον πιθανό δικαιοδόχο. Τέτοιες ενέργειες μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες για το πρόγραμμα της εξωστρέφειας?

Απάντηση: Κατ’ αρχήν είναι επιλέξιμος ο κωδικός 70.22.13 - Υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα μάρκετινγκ. Συνεπώς η επιχείρηση είναι επί της αρχής επιλέξιμη για να υποβάλει επενδυτικό σχέδιο στα πλαίσια του προγράμματος «Εξωστρέφεια – Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων». Όμως, θα πρέπει να επισημανθεί ότι γενικά δεν είναι επιλέξιμες επιχειρήσεις τη μέθοδο Franchising. Επίσης, βάση του κανονισμού De –

Minimis απαγορεύεται η ενίσχυση για την δημιουργία και λειτουργία δικτύων καθώς και η δαπάνες που σχετίζονται με αυτά.

67. Σύμφωνα με τον οδηγό του προγράμματος (κεφάλαιο 6.1, σελ 8) «**χαρακτηρίζεται ως νέα**, μια επιχείρηση, η οποία κατά την ημερομηνία προκήρυξης του προγράμματος, έχει κλείσει έως και πέντε (5) πλήρεις διαχειριστικές χρήσεις». Επειδή από τον χαρακτηρισμό της επιχείρησης ως νέα, εξαρτάται η επιλεξιμότητα των δαπανών της κατηγορίας 7 και 8 (πρόσληψη προσωπικού και λοιπές δαπάνες), παρακαλούμε να διευκρινιστεί το τι εννοείτε με τον όρο «πλήρεις διαχειριστικές χρήσεις»

    Απάντηση: Πλήρης θεωρείτε μία χρήση όταν είναι τουλάχιστον δωδεκάμηνης διάρκειας δηλαδή ξεκινάει τουλάχιστον την 1/01 ενός έτους και ολοκληρώνεται την 31/12 του ίδιου έτους (ή αντίστοιχα 1/07 έως 30/06 για επιχειρήσεις που η οικονομική τους χρήση - σύμφωνα με τα φορολογικά έντυπα Ε3, Ισολογισμούς κλπ - ακολουθεί αυτή την ημερολογιακή διαδρομή). Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι οι υπερδωδεκάμηνες χρήσεις θεωρούνται πλήρεις.

68. Αναφορικά με την δαπάνη που αφορά στις «Διαφημιστικές καταχωρήσεις – ενθέσεις σε έντυπα ΜΜΕ», θα σας παρακαλούσαμε να μας διευκρινίσετε εάν και σε ποιες περιπτώσεις το κόστος αγοράς διαφημιστικού χρόνου (air time) σε ΜΜΕ (ραδιόφωνο, τηλεόραση, κλπ), είναι επιλέξιμη δαπάνη και ιδιαίτερα: Α) Στην περίπτωση που αφορά προβολή προϊόντων σε νέες αγορές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή νέων προϊόντων σε αγορές της ΕΕ Β) Στην περίπτωση που αφορά σε τρίτες χώρες εκτός ΕΕ.

    Απάντηση: Το κόστος αγοράς διαφημιστικού χρόνου (air time) σε ΜΜΕ (ραδιόφωνο, τηλεόραση, κλπ), σε καμία περίπτωση δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη για το πρόγραμμα. Αντιθέτως επιλέξιμη είναι η διαφημιστική καταχώρηση/ένθεση στον γραπτό τύπο (έντυπα, περιοδικά, εφημερίδες, κλπ) είτε εντός ΕΕ (εκτός Ελλάδος) είτε σε τρίτες χώρες, υπό την αυστηρή προϋπόθεση ότι οι δαπάνες αυτές γίνονται για πρώτη φορά και αφορούν νέα προϊόντα / υπηρεσίες ή εν γένει προϊόντα / υπηρεσίες σε νέες αγορές

69. Μια μεταποιητική επιχείρηση με ΚΑΔ 10.84.11.00 «Παραγωγή ξιδιού και υποκατάστατων του ξιδιού που λαμβάνονται από το οξικό οξύ» εγκατεστημένη εκτός περιοχής ΟΠΑΑΧ είναι επιλέξιμη με βάση τον ΚΑΔ αλλά με βάση το Παράρτημα VI Γ (πίνακας του άρθρου 32 της συνθήκης) η κλάση 22.10 «Όξος εδώδιμων και υποκατάστατα αυτού εδώδιμα» εξαιρείται. Είναι η επιχείρηση επιλέξιμη;

    Απάντηση: Εφόσον ρητά αναφέρεται στις εξαιρέσεις, Δεν είναι επιλέξιμη..

70. Ατομική επιχείρηση δραστηριοποιείται στο χονδρικό εμπόριο ελαιών (ΚΑΔ 46.21.13.04), και στο χονδρικό εμπόριο ελαιόλαδου (ΚΑΔ 46.33.13.03) που σύμφωνα με τον οδηγό του προγράμματος είναι επιλέξιμοι κλάδοι. Η ίδια όμως επιχείρηση είναι και παραγωγός των παραπάνω αγαθών. Είναι επιλέξιμη προς χρηματοδότηση για τις δραστηριότητες του χονδρικού εμπορίου;

    Απάντηση: Εφόσον η ίδια η επιχείρηση είναι παραγωγός αγροτικών / γεωργικών προϊόντων δε δύναται να επιδοτηθεί από το παρόν πρόγραμμα για το χονδρικό εμπόριο των αγαθών που και η ίδια παράγει. Αυτό θα ήταν εν δυνάμει δυνατόν εάν μόνο εμπορευόταν προϊόντα τρίτων και υπό την προϋπόθεση ότι ικανοποιούνται όλες οι συνθήκες, εξαιρέσεις και περιορισμοί που αναφέρονται στον οδηγό του προγράμματος και στα σχετικά παραρτήματα.

71. Ατομική επιχείρηση δραστηριοποιείται στη πρωτογενή παραγωγή λαδιού, δραστηριότητα η οποία δεν είναι επιλέξιμη για το πρόγραμμα. Η ίδια όμως επιχείρηση κάνει και χονδρικό

εμπόριο ελιών, τις οποίες δε παράγει η ίδια αλλά τις προμηθεύεται από παραγωγούς της Καλαμάτας σε χύδην μορφή. Είναι επιλέξιμη η επιχείρηση για τη δραστηριότητα του χονδρικού εμπορίου;

Απάντηση: Εφόσον η ίδια η επιχείρηση δεν είναι πρωτογενής παραγωγός της ελιάς και εφόσον όλες οι δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου αφορούν αποκλειστικά τη δραστηριότητα του χονδρικού εμπορίου και σε καμία περίπτωση και τη δραστηριότητα της πρωτογενούς παραγωγής λαδιού, τότε το παραπάνω επενδυτικό σχέδιο είναι εν δυνάμει επιλέξιμο προς χρηματοδότηση υπό την προϋπόθεση ότι ικανοποιούνται όλες οι συνθήκες, εξαιρέσεις και περιορισμοί που αναφέρονται στον οδηγό του προγράμματος και στα σχετικά παραρτήματα. Επισημαίνεται όμως, ότι σε περίπτωση έγκρισης οι υλοποιημένες δαπάνες (εκθέσεις, προωθητικό υλικό κλπ) δεν πρέπει να σχετίζονται με τη δραστηριότητα της παραγωγής και εμπορίας λαδιού.

72. Είναι επιλέξιμη η δραστηριότητα χονδρικού εμπορίου φαρμάκων (ΚΑΔ 46.46.1) η υπάρχει κάποια εξαίρεση;

    Απάντηση: Είναι επιλέξιμη

73. Είναι επιλέξιμος ο ΚΑΔ 30.12 - Ναυπήγηση σκαφών αναψυχής και αθλητισμού, στα πλαίσια του Προγράμματος Εξωστρέφεια ΙΙ; Η ενδιαφερόμενη επιχείρηση είναι πολύ μικρή από άποψη κύκλου εργασιών, απασχολουμένων και κερδών. Κατασκευάζει βάρκες και μικρά σκάφη αναψυχής και δεν έχει καμία σχέση από άποψη μεγέθους με Ναυπηγείο. Σύμφωνα με το Παράρτημα VI : ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΚΑΔ - NACE 2008, ο ΚΑΔ 30 είναι επιλέξιμος αλλά υπάρχει μία παρατήρηση (σελ 55, των παραρτημάτων του οδηγού) πως οι δραστηριότητες ναυπηγικών εργασιών όπως αυτές προσδιορίζονται στο πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις στη ναυπηγική βιομηχανία (2002/C317/06) δεν δύνανται να υποβάλλουν πρόταση.

    Απάντηση: Εάν ο Κωδικός Οικονομικής Δραστηριότητας της επιχείρησης εμπίπτει στις διατάξεις της Οδηγίας C317, περί ναυπηγικής βιομηχανίας, τότε η επιχείρηση Δεν είναι επιλέξιμη, ανεξαρτήτως του μεγέθους της.

74. Μια επιχείρηση θέλει να παρέχει υπηρεσία Content Delivery Network (CDN) σε πελάτες εξωτερικού, δηλαδή να διαθέτει τον/τους Servers της για τη διανομή ψηφιακού περιεχομένου για λογαριασμό των πελατών της (υπηρεσίας http acceleration, video streaming και audio streaming). Αντί, δηλαδή να έχουν οι πελάτες δικούς τους server, θα νοικιάζουν «χώρο» στον server της επιχείρησης. Οι Servers θα εγγραφούν στα πάγια της επιχείρησης, θα εγκατασταθούν σε data center στο εξωτερικό και θα συναφθεί συμβόλαιο ενοικίασης στο data center. Είναι επιλέξιμη η δαπάνη αγοράς των servers;

    Απάντηση: Η συγκεκριμένη δαπάνη δεν είναι επιλέξιμη. Τα πάγια της επιχείρησης πρέπει να βρίσκονται εντός Ελληνικής Επικράτειας.

75. Είναι επιλέξιμη στα πλαίσια του προγράμματος η δαπάνη δημιουργίας μόνιμου εκθετηρίου προϊόντων στο εξωτερικό; **Απάντηση**: ΟΧΙ – η ενέργεια αυτή και οι σχετικές δαπάνες δεν είναι επιλέξιμη - (ες) στα πλαίσια του προγράμματος «Εξωστρέφεια – Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων (ΙΙ)»

76. Στα απαραίτητα δικαιολογητικά για την υποβολή πρότασης αναφέρεται ότι για την τεκμηρίωση της εξαγωγικής δραστηριότητας απαιτείται η προσκόμιση Εκκαθαριστικών δηλώσεων ΦΠΑ. Σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει εξαγωγική δραστηριότητα απαιτείται η προσκόμιση των φορολογικών αυτών εντύπων;

Απάντηση: Εφόσον στο έντυπο υποβολής δεν έχουν δηλωθεί εξαγωγές στον σχετικό πίνακα των οικονομικών στοιχείων, δεν απαιτείται η προσκόμιση των εκκαθαριστικών δηλώσεων ΦΠΑ.

77. Σύμφωνα με το κεφάλαιο 10, σελ 20 του οδηγού του προγράμματος, όσον αφορά τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομιστούν στο φυσικό φάκελο, αναφέρεται ότι: *"Όταν οι ελλείψεις αυτές αφορούν δικαιολογητικά που αντιστοιχούν στα υπ. Αρ. Α/Α (1, 2, 3, 4, 11 και 12) του Κεφαλαίου 11 κατωτέρω, τότε η πρόταση θα τίθεται αυτόματα στο αρχείο και δεν θα αξιολογείται. "* Αυτό σημαίνει ότι η υποψήφια πρόταση θα τίθεται στο αρχείο ακόμα και όταν το σχετικό δικαιολογητικό έχει προσκομιστεί αλλά είναι ελλιπές ; πχ προσκομίστηκε το καταστατικό σύστασης και όλες οι τροποποιήσεις εκτός μίας εξ αυτών, ή προσκομίστηκε η υπεύθυνη δήλωση χωρίς όμως θεώρηση από δημόσια αρχή.

    Απάντηση: Κατ΄ αρχήν, εφόσον δεν έχουν προσκομιστεί καθόλου τα σχετικά δικαιολογητικά, η πρόταση θα τίθεται στο αρχείο όπως προβλέπει ο Οδηγός. Για ελλείψεις στις υπεύθυνες δηλώσεις θα εφαρμόζεται ακριβώς ότι προβλέπεται στον Οδηγό του προγράμματος. Σημειώνεται ότι Υπεύθυνη δήλωση χωρίς θεώρηση ΔΕΝ θα γίνεται δεκτή. Για τα άλλα δικαιολογητικά, εφόσον έχουν κατ' αρχήν προσκομιστεί αλλά σημειώνονται ελλείψεις (όπως στα παραπάνω παραδείγματα) τότε ο φάκελος θα εξετάζεται κανονικά από τον αρμόδιο εταίρο του ΕΦΕΠΑΕ και θα ζητούνται οι σχετικές ελλείψεις – διευκρινήσεις.

78. Σύμφωνα με τον οδηγό του προγράμματος "Δεν είναι επιλέξιμες οι επιχειρήσεις δικαιόχρησης (franchising)". Η εξαίρεση αυτή αφορά τόσο τη δικαιοδόχο επιχείρηση (που κάνει χρήση του franchise) όσο και τον δικαιοπάροχο (την εταιρία που το παρέχει), η μήπως ο τελευταίος εξαιρείται;

    Απάντηση: Οι δικαιούχοι δεν είναι επιλέξιμοι. Η «Μητρική» Εταιρεία είναι εν δυνάμει επιλέξιμη εάν υποβάλει επενδυτικό σχέδιο που αφορά μόνο τις δικές της δραστηριότητες, οι οποίες όμως δεν αφορούν την υποστήριξη τυχόν δικαιούχων

79. Για επιχειρήσεις που έχουν μία μόνο πλήρη και κλεισμένη χρήση (όπως πχ επιχειρήσεις που έχουν ιδρυθεί εντός του 2011 και συνεπώς η μόνη πλήρη χρήση που έχουν είναι αυτή του 2012 – οικονομικό έτος 2013), βαθμολογούνται ως προς τα κριτήρια των οικονομικών στοιχείων (Α4 και Β5 για επιχειρήσεις με μία πλήρης χρήση του παραρτήματος XV) σύμφωνα με τα φορολογικά έντυπα (Ε3 κλπ) αυτής της χρήσης. Τι συμβαίνει όμως για επιχειρήσεις που έχουν ξεκινήσει τη λειτουργία τους εντός του 2012 και δεν έχουν καμία πλήρη (δωδεκάμηνη) κλεισμένη χρήση; Τα στοιχεία ποιών μηνών του 2012 και 2013 θα λαμβάνονται υπόψη;

    Απάντηση: Για επιχειρήσεις που έχουν ιδρυθεί εντός του 2012 και συνεπώς δεν έχουν καμία πλήρη (δηλαδή δωδεκάμηνη) χρήση, ο υπολογισμός των βαθμολογούμενων κριτηρίων που εξάγονται από τα οικονομικά στοιχεία (κύκλος εργασιών, κέρδη προ φόρων και αποσβέσεων, εξαγωγές κλπ) – για λόγους ομοιόμορφης αντιμετώπισης των επιχειρήσεων - θα γίνεται από 1/08/2012 έως και 30/07/2013, μέσω των σχετικών ισοζυγίων των μηνών αυτών, ανεξάρτητα με το μήνα έναρξης εντός του 2012 (απαραίτητα όμως πριν την 1/08/2012).

80. **Ερώτηση:** Στο Παράρτημα IX του οδηγού και συγκεκριμένα στη σελ 76 που αφορά την κατηγορία δαπανών 3 (Δαπάνες σχεδιασμού και πιστοποίησης προϊόντων/υπηρεσιών και συσκευασίας/ετικέτας – Δαπάνες για την εξασφάλιση ποιότητας και πιστοποίησης Διαχειριστικών Συστημάτων) αναφέρεται ως σημείωση ότι: "*Το κόστος σχεδιασμού προϊόντων/ υπηρεσιών θα είναι επιλέξιμο, υπό την προϋπόθεση ότι ο Φορέας της επένδυσης έχει ήδη ή θα αναπτύξει και θα πιστοποιήσει Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας*

(ΣΔΠ) κατά ISO 9001:2008. Το σχετικό πιστοποιητικό υποχρεωτικά θα περιλαμβάνει και τη δραστηριότητα του σχεδιασμού στο πεδίο πιστοποίησης." Αυτό σημαίνει ότι για να συμπεριλάβει μία επιχείρηση στο επενδυτικό της σχέδιο δαπάνες σχεδιασμού / επανασχεδιασμού προϊόντων / υπηρεσιών κλπ, πρέπει υποχρεωτικά να έχει πιστοποιηθεί κατά ISO 9001, με πεδίο πιστοποίησης και τον σχεδιασμό;

Απάντηση: Ναι, προκειμένου μια επιχείρηση να επιχορηγηθεί για τις προαναφερόμενες δαπάνες σχεδιασμού, πρέπει κατά τον τελικό έλεγχο να διαθέτει πιστοποιητικό ISO 9001:2008 σε ισχύ, με πεδίο πιστοποίησης και τον σχεδιασμό, ώστε να τεκμηριώνεται η συστημική εφαρμογή της διαδικασίας.

81. **Ερώτηση:** Όσον αφορά το βαθμολογούμενο κριτήριο Α2 (Προσόντα μετόχων του υπό σύσταση φορέα (εκπαίδευση – εμπειρία), για επιχειρήσεις με μία διαχειριστική χρήση, ποια είναι τα απαραίτητα δικαιολογητικά;

Απάντηση:

1) Όσον αφορά το υπο-κριτήριο «Επίπεδο Εκπαίδευσης» πρέπει να προσκομιστεί το αντίστοιχο αποδεικτικό (πτυχίο, απολυτήριο κλπ). Σε περίπτωση πτυχίων/μεταπτυχιακών τίτλων από Πανεπιστήμια του εξωτερικού, συνιστάται η προσκόμιση και της αναγνώρισής του από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. Σε διαφορετική περίπτωση δε θα γίνονται αποδεκτά ως αποδεικτικά και (εφόσον δεν έχει προσκομιστεί στο φυσικό φάκελο το αμέσως κατώτερο πτυχίο / αποδεικτικό) η πρόταση θα λαμβάνει τη χαμηλότερη βαθμολογία (Βασική Εκπαίδευση) στο υποκριτήριο αυτό.

2) Όσον αφορά το υποκριτήριο «Εργασιακή Εμπειρία» γίνονται δεκτές βεβαιώσεις ενσήμων, εγγραφής σε ασφαλιστικούς φορείς (ΟΑΕΕ κλπ), καταστατικά επιχειρήσεων κλπ που αποδεικνύουν την εργασιακή απασχόληση η συμμετοχή εταίρων / μετόχων σε επιχειρήσεις. Δε γίνονται αποδεκτές βεβαιώσεις εργοδοτών που δε συνοδεύονται από βεβαιώσεις η αποδεικτικά ενσήμων.

3) Όσον αφορά το υποκριτήριο «Επαγγελματική Κατάρτιση» γίνονται δεκτά πιστοποιητικά / βεβαιώσεις σεμιναρίων από πιστοποιημένους από τον Εθνικό Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ πρώην ΕΚΕΠΙΣ), καθώς και αποδεικτικά καταρτίσεων που εκδίδονται από κλαδικά Επιμελητήρια, Συλλογικούς Φορείς (ΕΣΕΕ, ΓΣΕΒΕ, κτλ) και μεγάλους Εμπορικούς Οίκους που εκπαιδεύουν/καταρτίζουν τις επιχειρήσεις που εμπορεύονται τα προϊόντα τους συνήθως χωρίς αντίτιμο. Σε περίπτωση προσκόμισης αποδεικτικών που δεν έχουν εκδοθεί από τους προαναφερόμενους φορείς, πρέπει να συνυποβάλλεται και η απόδειξη παροχής υπηρεσιών που έχει εκδώσει ο Φορέας που έχει διενεργήσει την κατάρτιση.

82. Για τα δικαιολογητικά του κεφ. 11 του οδηγού (σελ 20-24) και συγκεκριμένα για τα σημεία 2 (Ισολογισμοί), 3 (φορολογικά έντυπα), 4 (νομιμοποιητικά έγγραφα), 5 (εκκαθαριστικές ΦΠΑ), 6 (Ε7 και πίνακες προσωπικού) και 9 (στοιχεία εταίρων / μετόχων) πως ακριβώς πρέπει να υποβληθούν στον φυσικό φάκελο, όσον αφορά θεωρήσεις από ΔΟΥ, σφραγίδες λογιστή / επιχείρησης κλπ;

Απάντηση: 1) Όσον αφορά τους Ισολογισμούς (σημείο 2) αυτοί πρέπει να είναι είτε δημοσιευμένοι (εφόσον δημοσιεύονται) σε ΦΕΚ η στον έντυπο τύπο, είτε σε περίπτωση που δεν υπάρχει υποχρέωση δημοσίευσης, πρέπει να φέρουν σφραγίδα τόσο της επιχείρησης όσο και του υπεύθυνου λογιστή της επιχείρησης.

2) Όσον αφορά τα φορολογικά έντυπα (σημείο 3 και 5) αυτά πρέπει είτε να φέρουν αποδεικτικό κατάθεσης στην αρμόδια ΔΟΥ (σφραγίδα ΔΟΥ, αποδεικτικό ηλεκτρονικής κατάθεσης σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής κλπ) η σε διαφορετική περίπτωση σφραγίδα και υπογραφή της επιχείρησης και του υπεύθυνου λογιστή. Επισημαίνεται για το δικαιολογητικό νο 5 (εκκαθαριστικές ΦΠΑ) ότι απαιτείται η προσκόμιση του μόνο εφόσον υπάρχουν και έχουν δηλωθεί εξαγωγές στο έντυπο υποβολής της πρότασης.

3) Όσον αφορά τα νομιμοποιητικά έγγραφα της επιχείρησης (σημείο 4) απαιτούνται τα εξής:

α) Για ατομικές επιχειρήσεις: βεβαίωση έναρξης επιτηδεύματος και όλες οι τροποποιήσεις και βεβαίωση εγγραφής στο αρμόδιο Επιμελητήριο (όταν δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας η απαλλακτικό αδείας για τη δραστηριότητα της επιχείρησης)

β) Για ΟΕ, ΕΕ, ΙΚΕ και Συνεταιρισμούς: Αντίγραφο καταστατικού σύστασης και όλων των τροποποιήσεων ή αντίγραφο τελευταίου κωδικοποιημένου καταστατικού της επιχείρησης που περιλαμβάνει όλες τις αλλαγές έως και την υποβολή της πρότασης. Επιπλέον, Βεβαίωση έναρξης δραστηριότητας / εργασιών καθώς και βεβαίωση εγγραφής στο αρμόδιο Επιμελητήριο (όταν δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας η απαλλακτικό αδείας για τη δραστηριότητα της επιχείρησης).

γ) Για ΕΠΕ: Αντίγραφο καταστατικού σύστασης και όλων των τροποποιήσεων ή αντίγραφο τελευταίου κωδικοποιημένου καταστατικού της επιχείρησης που περιλαμβάνει όλες τις αλλαγές έως και την υποβολή της πρότασης. Εναλλακτικά, μπορεί να προσκομιστεί το ΦΕΚ Σύστασης και τροποποιήσεων καθώς και ΦΕΚ εκπροσώπησης. Τέλος, βεβαίωση έναρξης δραστηριότητας / εργασιών καθώς και βεβαίωση εγγραφής στο αρμόδιο Επιμελητήριο (όταν δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας η απαλλακτικό αδείας για τη δραστηριότητα της επιχείρησης)

δ) Για ΑΕ: Αντίγραφο καταστατικού σύστασης ή τελευταίου κωδικοποιημένου καταστατικού (εφόσον υπάρχει). Επιπλέον ΦΕΚ σύστασης με όλες τις μεταβολές καθώς και ΦΕΚ εκπροσώπησης. Τέλος, βεβαίωση έναρξης δραστηριότητας / εργασιών καθώς και βεβαίωση εγγραφής στο αρμόδιο Επιμελητήριο (όταν δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας η απαλλακτικό αδείας για τη δραστηριότητα της επιχείρησης). Επισημαίνεται ότι το σύνολο των ΦΕΚ μπορεί εύκολα να αντληθεί από την ιστοσελίδα του Εθνικού τυπογραφείου (www.et.gr).

4) Όσον αφορά τα έντυπα Ε7 (σημείο 6) απαιτείται να υπάρχει αποδεικτικό ηλεκτρονικής υποβολής καθώς και όλες οι σελίδες του εντύπου (συμπεριλαμβανομένης και της συνημμένης κατάστασης με το προσωπικό που απασχολήθηκε για το συγκεκριμένο έτος). Επιπλέον, πρέπει να υπάρχει το σύνολο των θεωρημένων καταστάσεων από την Επιθεώρηση Εργασίας (συγκεντρωτικές καθώς και πίνακες προσλήψεων η αλλαγών προγράμματος εργασίας) για όλους τους εργαζομένους που εμφανίζονται στο Ε7.

5) Τα στοιχεία εταίρων / μετόχων (σημείο 9) αφορούν μόνο τις επιχειρήσεις στο εταιρικό/μετοχικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν εταιρίες παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου (venture capitals κλπ).

6) Στην περίπτωση Ισοζυγίων αυτά θα πρέπει να φέρουν θεώρηση για τους μήνες του 2012. Σε περιπτώσεις υπερδωδεκάμηνης χρήσης, όπως και περιπτώσεις δωδεκάμηνης αδιάλειπτης λειτουργίας υποβάλλεται σχετικός πίνακας με διαχωρισμό

ανά έτος των στοιχείων του κύκλου εργασιών και των κερδών προ φόρων και αποσβέσεων με κατάθεση των σχετικών αθροιστικών ισοζυγίων Δ΄ βαθμού (θεωρημένα για το έτος 2012 και με ανάλογη υπεύθυνη δήλωση περί ορθότητας και ακρίβειας των στοιχείων για το έτος 2013).

83. Ποιες είναι τελικά οι υπεύθυνες δηλώσεις που πρέπει να προσκομιστούν κατά την υποβολή του φυσικού φακέλου σύμφωνα με το κεφάλαιο 11 του οδηγού και συγκεκριμένα τα σημεία 11 και 12 των απαιτούμενων δικαιολογητικών;

Απάντηση: Για την αποφυγή παρερμηνειών επισημαίνεται ότι οι υπεύθυνες δηλώσεις που πρέπει να υποβληθούν με το φυσικό φάκελο του έργου είναι οι εξής:

α) Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/86 από το νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης, θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής από δημόσια αρχή, σύμφωνα με το υπόδειγμα της δήλωσης που αφορά στην ιδιότητα της ΜΜΕ του κανονισμού 800/2008 της Ε.Ε**.** Πρόκειται για τη δήλωση του Παραρτήματος ΙΙΙ (σελ 16-24 ανάλογα με την ιδιότητα της επιχείρησης (ανεξάρτητη, συνεργαζόμενη, συνδεδεμένη)).

β) Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/86 από το νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης, θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής από δημόσια αρχή, σύμφωνα με το υπόδειγμα της δήλωσης που αφορά στοιχεία απαραίτητα για την υλοποίηση του προγράμματος. Πρόκειται για τη δήλωση του Παραρτήματος XIII (σελ 114 - 118).

γ) Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/86 από το νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης, όσον αφορά τον κανονισμό de minimis**.** Πρόκειται για τη δήλωση του Παραρτήματος ΙΙ (σελ 7-8) όσον αφορά τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας αλλά και άλλων ενισχύσεων κατά την τελευταία τριετία (2011-2013), το αν η επιχείρηση είναι προβληματική και το αν εκκρεμεί εις βάρος της ανάκτηση παλαιάς κρατικής ενίσχυσης.

δ) Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/86 για κάθε φυσικό πρόσωπο της επιχείρησης, εφόσον συμμετέχει σε άλλες επιχειρήσεις**.** Πρόκειται για τη δήλωση του Παραρτήματος XIII (σελ 112 - 113) και συμπληρώνεται μόνο εφόσον υφίσταται συμμετοχή φυσικού προσώπου σε άλλες επιχειρήσεις.

84. Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες αγοράς software, Κατασκευή ιστοσελίδα (e-shop), Δαπάνες για εκπαίδευση και πιστοποίηση σε φορέα του εξωτερικού (σεμινάρια και εξετάσεις) ? Όσον αφορά στον απαιτούμενο κύκλο εργασιών: Για νέα ατομική επιχείρηση εάν ο κύκλος εργασιών είναι συνολικά 35000, για τα τέσσερα χρόνια λειτουργίας της, ώστε 35000*60%= 21000 και ο αιτούμενος προϋπολογισμός είναι 21000 υπάρχει κώλυμα ένταξης τις προτάσεις στον πρόγραμμα?

Απάντηση: Σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΧ του Οδηγού (Επιλέξιμες ενέργειες και δαπάνες) η αγορά software, η κατασκευή ιστοσελίδας, η δημιουργία e-shop, είναι εν γένει επιλέξιμες δαπάνες. Οι δαπάνες για εκπαίδευση και πιστοποίηση προσωπικού (αν αυτό εννοείτε) είναι μη επιλέξιμες δαπάνες. Τέλος δεν εξετάζεται διαχρονικά ο κύκλος της επιχείρησης από την ίδρυσή της και μετά, αλλά οι 3 τελευταίες κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις, ή τουλάχιστον της μιας δωδεκάμηνης πλήρους διαχειριστικής χρήσης.

85. Σχετικά με το πεδίο συμπλήρωσης των «ΔΕΙΚΤΩΝ» , οι δείκτες είναι υποχρεωτικά ίδιοι για κάθε είδους επιχείρηση (και εμπορικές και μεταποιητικές) ?? Θα πρέπει για παράδειγμα να συμπληρωθούν για όλες τις περιπτώσεις πεδία όπως Α) "Υποστήριξη και αύξηση των παραγωγικών επενδύσεων που συμβάλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικής παρουσίας των ελληνικών επιχειρήσεων στην εγχώρια και τη διεθνή αγορά" και

Δ)Αναπροσανατολισμός της μεταποιητικής δραστηριότητας και των "παραδοσιακών" της κλάδων προς κλάδους και προϊόντα υψηλότερης προστιθέμενης αξίας ?

Απάντηση: Καταρχήν πρέπει να επισημανθεί ότι τα πεδία των δεικτών του προγράμματος δεν έχουν βαθμολογική αξία και δεν αποτελούν δεσμεύσεις της επιχείρησης. Απλά είναι εκτιμήσεις που παρακολουθούνται προκειμένου να υπάρχει γενικότερη πληροφόρηση για τα αποτελέσματα της εφαρμογής του Προγράμματος στην Ελληνική επικράτεια. Συνεπώς, και στην παραπάνω λογική, πεδία που δεν βρίσκουν εφαρμογή σε συγκεκριμένη επιχείρηση, δεν θα συμπληρωθούν.

86. Τα Παν/μιακά Ιδρύματα και ειδικότερα τα εργαστήρια και ερευνητικά κέντρα / ινστιτούτα κτλ που έχουν το ίδιο ΑΦΜ με το Εκπαιδευτικό Ίδρυμα στο οποίο υπάγονται και κωδικό οικονομικής δραστηριότητας (ΚΑΔ) 82 και όχι 72, είναι επιλέξιμα στο πρόγραμμα «Εξωστρέφεια – Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων (ΙΙ)» ?

Απάντηση : ΟΧΙ. Για το πρόγραμμα «Εξωστρέφεια - Ανταγωνιστικότατα των Επιχειρήσεων (ΙΙ)» οι επιλέξιμες μορφές επιχειρήσεων είναι αποκλειστικά αυτές και μόνο αυτές που περιγράφονται στο κεφάλαιο (6) του οδηγού εφαρμογής. Ωστόσο ένα εργαστήριο, ερευνητικό Ινστιτούτο και κατ' επέκταση ΑΕΙ ή ΤΕΙ θα μπορούσε να αποτελέσει προμηθευτή εγκεκριμένης ενέργειας για το πρόγραμμα για παροχή εξειδικευμένης τεχνογνωσίας προς επιχειρήσεις ή για συγκεκριμένες έρευνες/εργαστηριακές δοκιμές, κλπ.

87. Σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΧ (Ανάλυση Επιλέξιμων Ενεργειών και Δαπανών ανά κατηγορία Ενέργειας) και ειδικότερα για την κατηγορία δαπάνης "Ενέργειες ανάπτυξης εξειδικευμένου προσωπικού και ανθρωπίνων πόρων (για νέες πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις μόνο)" αναφέρεται ότι η κατηγορία δαπανών "περιλαμβάνει την πρόσληψη και τη μισθοδοσία στελέχους/στελεχών marketing/προώθησης πωλήσεων/εξαγωγών ή/και εξειδικευμένου τεχνικού, διοικητικού ή/και εργατοτεχνικού προσωπικού για 12 μήνες". Τι θεωρείται τεχνικό / εργατοτεχνικό προσωπικό και ποια είναι τα προσόντα που πρέπει να έχει ώστε να είναι επιλέξιμη η επιχορήγηση του κόστους του.

Απάντηση: Οποιοδήποτε άτομο που δεν υπάγεται στη κατηγορία στελεχών με ανώτερη εκπαίδευση και τεκμαίρεται από το βιογραφικό του και την περιγραφή καθηκόντων του μετά την πρόσληψη ότι μπορεί και θα εργαστεί με θέματα που σχετίζονται με το αντικείμενο της επένδυσης.

88. Στη σελ 20 (κεφ. 10) του οδηγού του προγράμματος αναφέρεται όσον αφορά των έλεγχο δικαιολογητικών ότι: «*Σε περίπτωση διαπίστωσης ελλείψεων, οι δυνητικοί δικαιούχοι ενημερώνονται ηλεκτρονικά από τον ΕΦΕΠΑΕ, οι οποίοι οφείλουν εντός 7 (επτά)* ***εργάσιμων*** *ημερών από την λήψη της επιστολής να προσκομίσουν είτε αυτοπροσώπως, είτε ταχυδρομικά (σφραγίδα ταχυδρομείου) τα σχετικά δικαιολογητικά.* Αντίθετα, στη σελ 25 (κεφ 12) αναφέρεται ότι: *«Αν υπάρχουν ελλείψεις δικαιολογητικών, ενημερώνεται ηλεκτρονικά (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) ή με χρήση τηλεομοιοτυπίας σε αριθμό κλήσης που θα δηλώσει ο ενδιαφερόμενος, ο οποίος υποχρεούται να ανταποκριθεί εντός επτά (7)* ***ημερολογιακών*** *ημερών από την ειδοποίηση.»* Ποιο θα είναι εν τέλει το χρονικό διάστημα για την προσκόμιση ελλειπόντων δικαιολογητικών, οι επτά ημερολογιακές ή οι επτά εργάσιμες μέρες;

Απάντηση: Τα τυπικά δικαιολογητικά που διαπιστώνεται κατά τον έλεγχο από τον εταίρο του ΕΦΕΠΑΕ ότι δεν προσκομίστηκαν στο αρχικό φάκελο, θα πρέπει να προσκομιστούν **εντός επτά (7) ημερολογιακών ημερών**

89. Θα ήθελα να λάβω διευκρινίσεις σχετικά με τα κάτωθι ερωτήματα: 1) Ως προς την κατάταξη μίας επιχείρησης (μεταποίηση / εμπόριο / υπηρεσίες), μας ενδιαφέρει μόνο ο ΚΑΔ της επένδυσης ή ο κύριος ΚΑΔ / ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα. Η ερώτηση ουσιαστικά αφορά

στον καθορισμό του επιλέξιμου προϋπολογισμού και του ποσοστού επιχορήγησης, βάσει της κατηγοριοποίησης της επιχείρησης. 2) Για επιχειρήσεις οι οποίες δεν έχουν πλήρη κλεισμένη διαχειριστική χρήση (π.χ. έναρξη 7/2012), πως καθορίζεται το μέγιστο δυνατό ύψος προϋπολογισμού? Υπάρχει κάποια στάθμιση ως προς τους μήνες λειτουργίας? 3) Στην λίστα των δικαιολογητικών (Α/Α 9) ζητούνται στοιχεία μετόχων. Το δικαιολογητικό αφορά στην υπεύθυνη δήλωση συμμετοχής στην επιχείρηση ή απαιτείται και κάτι άλλο? 4) Η εμπορία τυποποιημένων τροφίμων (ελαιολάδου - παξιμαδιών κλπ) είναι επιλέξιμη δραστηριότητα? 5) Στα πλαίσια του e-commerce είναι επιλέξιμη δαπάνη η ανάπτυξη e-shop? 6) Υπάρχει περιορισμός ως προς την συμμετοχή σε έκθεση? Π.χ. πρώτη συμμετοχή στην συγκεκριμένη έκθεση? Πως ακριβώς μεταφράζεται το "Υπό την αυστηρή προϋπόθεση ότι οι δαπάνες αυτές γίνονται για πρώτη φορά και αφορούν νέα προϊόντα / υπηρεσίες ή εν γένει προϊόντα / υπηρεσίες σε νέες αγορές"?

Απάντηση:

1. Δεν είναι υποχρεωτικό ο ΚΑΔ επένδυσης να ταυτίζεται με τον κύριο ΚΑΔ ή τον ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα. Μπορεί να είναι οποιοσδήποτε επιλέξιμος και αποδεδειγμένα ενεργός ΚΑΔ της επιχείρησης. Ακόμα δίνεται η δυνατότητα σε επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν επιλέξιμο ΚΑΔ, να κάνουν έναρξη επιλέξιμου πριν την ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης και να εκπονήσουν σχέδιο αποκλειστικά βέβαια στον επιλέξιμο κωδικό.
2. Με την χρήση ισοζυγίων θα υπολογιστεί ο κύκλος εργασιών για το διάστημα 01/08/2012-01/08/2013.
3. Τα δικαιολογητικά αφορούν τους μετόχους της επιχείρησης.
4. Είναι εν δυνάμει επιλέξιμη αν αποτελεί αυστηρά εμπορική δραστηριότητα. Ο δυνητικός δικαιούχος Δεν πρέπει να εμπλέκεται στην πρωτογενή παραγωγή και σε πολλές περιπτώσεις τυποποίηση (βλέπε εξαιρέσεις Οδηγού) των αγροτικών προϊόντων (πρέπει να ασκεί μόνο το χονδρικό εμπόριο).
5. Ναι είναι.
6. Η έκφραση για «πρώτη φορά» αφορά την νέα αγορά ή το νέο προϊόν και όχι την έκθεση. Είναι δυνατή η συμμετοχή στην ίδια έκθεση για περισσότερες από μια φορά (αν δηλ. έχετε ήδη συμμετάσχει σε μία έκθεση) με την τήρηση της βασικής προϋπόθεσης ότι κάθε συμμετοχή αφορά την προώθηση για νέα προϊόντα / υπηρεσίες ή εν γένει προϊόντα / υπηρεσίες σε νέες αγορές.

90. Έστω περίπτωση κατασκευαστικής εταιρίας, η οποία θέλει να προωθήσει τις δραστηριότητες της σε αναπτυσσόμενα κράτη της Ασίας και επιθυμεί να συμμετάσχει σε δημόσιους διαγωνισμούς. Σε αυτή την περίπτωση δεν υπάρχουν εκθέσεις που μπορεί να συμμετάσχει, αλλά επιχειρηματικά ταξίδια επαφών με τοπικούς κυβερνητικούς φορείς και συμμετοχές σε διεθνείς διαγωνισμούς για δημόσια έργα. Είναι αποδεκτή από το Πρόγραμμα μια τέτοια διαδικασία ? Πρέπει η επιχειρηματική αποστολή να είναι υπό την αιγίδα κάποιου φορέα για να μπορούν να δικαιολογηθούν τέτοια έξοδα?

Απάντηση: Σύμφωνα με τον οδηγό του προγράμματος για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που περιγράφετε, θα πρέπει να διοργανωθεί επιχειρηματική αποστολή υπό την αιγίδα θεσμικού/θεσμοθετημένου Φορέα. Επίσης επειδή αναφέρετε τους διαγωνισμούς, σας ενημερώνουμε ότι στην κατηγορία "Ενέργειες τεχνικής και συμβουλευτικής Υποστήριξης" είναι επιλέξιμη η προετοιμασία συμμετοχής σε διαγωνισμούς που αφορούν σε νέες αγορές ή σε νέα προϊόντα /υπηρεσίες.

91. Θα ήθελα να με ενημερώσετε παρακαλώ αν στο ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ ΙΙ εμπίπτουν στις επιλέξιμες δαπάνες οι ip κάμερες παρακολούθησης και αν ναι, σε ποιά κατηγορία.

Απάντηση: Είναι επιλέξιμες εφόσον αφορούν την παραγωγική διαδικασία και συνδέονται με τους σκοπούς /αντικείμενο της επένδυσης στην κατηγορία 1 Δαπάνες Μηχανολογικού Εξοπλισμού-Ειδικές εγκαταστάσεις.